10594

87

PERE MOMBRÚ

TEMPESTA

QUADRO DRAMÁTICH

27

TEMPESTA

Digitized by the Internet Archive
in 2014

https://archive.org/details/tempestaquadrodr3612momb

PERE MOMBRÚ

Tempesta

QUADRO DRAMÁTICH

Queda prohibida tota reproducció, traducció y representació sens permís del autor.

La Societat de Autores Españoles, es la encarregada de cobrar els drets.

Queda fet el dipósit que marca la llei.

BARTOMEU BAXARÍAS
MPRESSOR : : Alt Sant Pere, 17
BARCELONA : : : : : 1911

Al eminent dramaturch
català en Santiago Rusiñol, en prova d'admiració li dedica el present petit treball.

L'autor.

PERSONATGES

AVI JOAN.	78	anys.
PERE	50	»
ANGELA	44	»
ANDREU	25	»
MARIONA.	19	»
LLUIS	22	»
JAUME.	52	»

Veus d'un chor de caramelles

L'acciò en un poblet, aprop de Barcelona. Som cap al tart de la revetlla de Pascua. Epoca actual.

Dreta y esquerra, les del espectador

Aquesta obra va representarse per primera vegada a la societat «Tannhauser» en la nit del 12 de Mars de 1911, baig el sigüent repart: *Avi Joan*, Sr. Andreu; *Pere*, Sr. Mombrù-Mirats; *Angela*, senyora Ugas; *Andreu*, Sr. Más; *Mariona*, Srta. Boforull; *Jaume*, Sr. Valls; y *Lluis*, Sr. Cardona.

671446

ACTE UNICH

L'escena representa una casa de pagés, decorada ab molta pobresa. A la dreta una porta que comunica ab la cuina y un'altre a l'esquerra que condueix a les habitacions interiors de la casa.

L'escena reb la llum per una gran portalada que hi ha al fons, per la que's veuen camps y vinyes. A mà dreta, una llar apagada, sobre la que hi han xicres, plats, etz, etz. y un llum d'oli apagat. A mà esquerra, segón terme, una taula gran de fusta rosegada pels anys; a una banda de la taula un banch ab tota sa llargada y a l'altre cadires de boga.

Per l'escena escampats s'hi veuhen cabassos, picots, fangas etz. etz. y per la paret algún quadro antich.

En tota l'escena s'hi respira un regust d'antigüetat.

ESCENA PRIMERA

AVI JOAN *y* MARIONA

Abdósassentats no molt lluny un del altre. L'Avi, en cadira de brassos.

Mariona. (*Cantant baixet*) «A la voreta del mar, n'hi ha una donzella». (*Parant de cop y mirant a l'avi*) Què penseu avi?

Avi. (*Soptat per la pregunta.*) En què dius? ¿en què penso?

Mariona. Com vos veig tant cap-ficat.

Avi. Cap-ficat?... donchs mira no pensava en rès en aquest moment. No pensava en rès y tot escoltant la teva cansó m'anava venint com una mena de son dolsa, molt dolsa... Canta Mariona, canta que m'agrada sentir la teva veu.

Mariona. De debó vos agrada la meva veu?

Aixecantse.

Avi Si, si de debó que m'agrada.

Mariona. Donchs mireu, no ho vull creure perque l'altre día'n Lluis'm va dir que tenía una veu molt lletja.

Enfadada.

Avi. Y que sab ell d'aquestes coses. Devía dirtho pera ferte enfadar. Au càntala, càntala aquella cansó tant maca.

Mariona (*Rient.*) Mirèusel al jayo! Are vol que li canti una cansó pera trencar el son. Voleu que vos canti el Noy de la Mare tot abrassantvos com a la quitxalla?

Avi. Si com a la quitxalla. (*Pausa.*) Ja soch

vell Mariona y com més vells ens tornem més criatures. Qui pogués tornar enrera!

Mariona. (*Passantli la mà per el cap.*) Quants anys teniu avi?

Avi. Una carretada, filla meva. Aprop de vuytanta.

Mariona. Vuytanta anys? Qui pogués arrivarhi!

Avi. No servim per rès en aquesta edat; no fem més que nosa. (*Aixecant una cama ab pena.*) Té, veus, les cames ja no m'obeixen, les remalaides. El cor prou que corre: sempre va endevant, però les cames s'encallen y té consumeixte en una cadira. Sempre esperant l'hora darrera, la qu'ens fa felissos.

Mariona. Donchs avuy si qu'aniràn aquestes cames y forsa. Hem d'anar a sentir les caramelles. Que no vos agraden avi?

Avi. Que si m'agraden dius? Quants recorts en aquesta diada!

Mariona. Oy que vindreu? y de brasset ab mi que hi vindreu.

Avi. Però si no puch caminar.

Mariona. Si, si que vindreu. (*Mirant fora al carrer.*) Guaiteu, guaiteu avi quin cel més ras. Quina nit més bona.

Pausa. Tots dos han quedat muts. La Mariona s'haurà quedat mirant fora al carrer com encantada y l'avi aclofat a la cadira, ab la mà segueix el compàs d'una cansó que recorda de sa joventut. Silenci. La Mariona's tomba y veyent a l'avi, l'observa curts moments.

Mariona. Què feyeu avi?

Avi. (*Aixecant el cap esparverat com si's despertés d'nn somni.*) Cantava.

Mariona. Cantaveu? No vos he pas sentit.

Avi. Oh! era'l cor qui cantava una bella cansó. Era'l cor que fugint de ma feixuga carn, se n'entornava en aquells temps jovenívols, en que en diada com avuy jo també cantava mon amor a l'aymada.

Mariona. Que també hi anaveu a les caramelles avi?

Avi. Oydà! No pas pochs anys que vaig anarhi. Però ja parlo d'uns quaranta enrera.

Mariona. (*Ab intenció*) No m'en recordo pas!

Avi. Y que t'has de recordar beneytona. Qui sab ahont feyes nit aleshores.

Mariona. Y en Pere també hi anava?

Avi. No; en Pere no hi ha anat may, no li agradaven aquestes coses de joves. Estava sempre per la feyna.

Mariona. Es un bon Jan, pobre Pere.

Avi. Y tant si ho es, Mariona. Y aquet fill que li ha sortit tant diferent d'ell.

Mariona. Qui, l'Andreu?

Avi. Si l'Andreu. Vaya una pessa!

Avi. Voleu dir qu'es dolent?

Avi. Dolent no que no ho es, té bon cor però 'ls amichs...

Mariona. El què?

Avi. Els amichs l'han portat per mal camí. No sé quins vicis té el jovent d'avuy. Ditxós jugar!

Mariona. Què? Voleu dir que l'Andreu juga?

Avi. Si filla meva, juga.

Mariona. Y ho sabeu ben bé del cert avi?

Avi. Y tant del cert que ho sé... Mira deu fer cosa d'un any que va anar per primera volta a la fira de bestiar. Donchs d'allavo-

res ensà que juga. Gent que's trova per aquest mons de Deu; gent viciosa y mira... quan porta diners assobre, sempre'n trova d'aquestos amichs.

Mariona. Y ha perdut molts diners?

Avi. Més ne portés, reira! Està clar com qu'es novell, li fan pagar l'aprenentatje.

Mariona. Quanta dolentería hi ha per aquet mon. No, avi?

Avi. Y tant filla y tant. *(Pausa curta)* No ho has reparat may quant torna de fira, que motxo y mal-carat? Sembla un diable, tot ho fa anar enrenou, a tothom engega. *(Indignat.)* Sembla mentida!

Mariona. Ja's curarà, avi.

Avi. Ho dupto Mariona. Aquet vici quan se arrela, es remalehit. Gira la persona d'una manera... Tant carinyós qu'era avans l'Andreu, y ara ha posat un genit del botavant. Sorrut y ab un posat de tant se m'endona que quan'l veig tot se'm remou. *(Recordant temps passats)* Tant com ha costat als nostres avis, al montar aquesta casa.

Mariona. Ja's curarà avi, ja ho veureu com si qu'es curarà.

Avi. Oh! no ho creguis pas filla meva. L'Andreu no pararà fins que'ns hagi arruinat. *(Trist.)* No trigarà gaire temps en lograrho, no!

Mariona. Que vos poseu trist avi? *(Alegrya)* Si comensem a parlar de coses tristes m'en aniré y vos deixaré tot sol. Avuy no n'es día de coses tristes! Demà es Pasqua, avi. ¿Que ja no vos enrecordeu que demà es Pasqua?

Avi. Oh! si, Pasqua! Quin jorn d'alegríes el d'avuy pels cors joves.

Mariona. Y vos que no vos hi sentiu de jove, avi?

Avi. El cor sempre, Mariona.

Alegre.

Mariona. No més que'l cor? Pobre avi!... Donchs jo tota, tota m'hi sento de jove. Tinch unes ganes d'estimar avuy... (*Pausa*) Jo voldria que'n Lluis fos aquí per preguntarli una cosa.

Avi. Qu'es algun secret?

Mariona. No, no. No vull dirho que després li dirieu a n'ell per ferme la burla.

Avi. Deu ser una cosa molt grossa!

Mariona. Vull preguntarli si m'estima.

Vergonyosa.

Avi. Y quantes vegades t'ho ha dit ja?

Mariona. Oh! moltes. Però desde ahir que no m'ho ha dit y... no sé perquè quan m'ho diu tot agafantme les mans'm sento tant ditxosa!

Avi. Oh! beneytona. Poch seny!

Mariona. Oh si poch seny però, m'agrada, ves!

Avi. Avuy n'es diada d'amors. En la diada de avuy tot l'amor surt rebotent del cor y passant per la gola's torna en bella cansó.

Mariona. Canteumen una d'aquells temps, avi.

Avi. Ja no m'en recordo. Ja fa tants anys.

Mariona. Canteume aquella...

Avi Quina?

Mariona. Aquella que cantaveu y jo no vos sentía.

Avi. Cà! no m'enrecordo.

Mariona. Au, si, si tot seguit a cantarla c

sino m'enfado. Tant grandassot y encara fa'l rebeco'l jayo de casa.

Avi. No m'atabalis.

Mariona. Que voleu que us fassi un postura y la cantareu.

Fentli postures.

Avi. Però que no ho veus·qu'ab prou feynes puch enrahonar y encara se'm sentís.

Mariona. Bueno no canteu donchs, però si que la direu com qui recita la dècima.

Avi. Calla donchs que miraré si m'en recordo. *(Fent memoria.)* Ah si, ja ho sé. (*Mariona està atenta.*)

Tendra floreta flairosa
del jardí del nostre cor,
tendra floreta ufanosa
tota radianta d'amor.

Altra volta n'ha arrivat
la bella Pasqua florida,
y en mon cor s'hi es despertat
novell amor que'm dona vida.

Ets humil com violeta
amagada en vert fullatje,
y es ta cara tant hermosa
que'n mon cor tinch ton imatje.
Tota la nit passaría

aqui dessota cantant;
tota ma vida estaría
al teu costat estimant.

Plé de perfumada rosa
quan acabem de cantar,
la panereta amorosa
veuràs pel balcó pujar.

Si no es ingrat lo teu cor
en aquesta cistelleta
hi caurá alguna coseta
que per mi serà un tresor.

Mariona. Molt bé, molt bé.

Picant de mans.

Avi. Tot suo. *(Aixugantse.)* T'ha agradat?

Mariona. Molt, molt, torneuhi.

Avi. Més t'agradaría que te la digués en Lluis, oy?

Mariona. Oh! en Lluis ja m'en diu també, però me les diu a cau d'orella.

Angela. *(Veu de l'Angela desde dins.)* Mariona! Mariona!

Mariona. Ja vinch ja. *(S'en và y al ser a la porta (dreta) es topa ab l'Angela.)* Are venía.

ESCENA II

Dits y ANGELA

Angela. Apa Mariona, enllesteix el sopà que aviat vindrà en Pere.

Mariona. Si, no pot trigar gaire.

Angela. Apa donchs, enllesteix.

Mariona. Va tot seguit, ja veureu com ab un salt quedarà tot llest.

Avi. Apa qu'els budells ja'm rondinen y no s'entenen de rahons.

La Mariona treu les estovalles y para la taula.

Angela. Mira Mariona mentres acabes d'arreglar el sopà, jo m'arrivaré a veure si veig venir a n'en Pere. Vindrà tant carregat!

Mariona. Si aneu, ja aniré fent.

Angela. Donchs fins després.

Angela s'en và.

Avi. *(Cridant)* Angela, Angela.

Angela. *(Tornant entrar)* Què voleu?

Avi. Mira ja veuràs també vindré. Encar que

no més sia pera portar un cistellet ja serviré. Entretant faré gana.

Angela. (*Allargantli el bras.*) Apa donchs agafeuvos.

Mariona. Cuidado caure.

Avi. (*Tot anantsen de brasset ab l'Angela.*) Tu deus guardarten de caure. El dimoni sempre vetlla.

Desapareixen.

ESCENA III

MARIONA, *sola*

Mariona entra y surt dues o tres voltes de la cuina portant efectes per desobre la taula, tot parantse ab aspecte trist.

Mariona. Pobre avi! com m'estima! y jo també l'estimo a n'ell. Ell ha fet per mí molt més que no faría un pare. Oh! els pares. Molts cops m'he preguntat: «¿Tinch pares, jo?» Oh! no ho sé pas si'n tinch. Jo no sé més que un jorn de molt petita vareig trobarme sola, ben sola. Y jo anava purduda per pobles y més pobles, com aucella que busca son niu qu'unes mans traidores han pres... Y rodant, rodant vaig arrivar a n'aquest poble y la primera persona que vaig veure va esser l'avi. Vaig demanarli una almoina y amanyagantme va endúrsemen en aquesta casa. ¡Quina alegría la meva! Trovar el carinyo que'm robaren els que'n mal hora'm llensaren al mon. (*Plora*) Fora, fora, ¡oh tristesa meva! Avuy es jorn d'alegries.

Aixugantse'ls ulls.

ESCENA IV

MARIONA y LLUIS *(Qu'entra tot cap baix)*

Mariona al adonarsen li diu.

Mariona. Què tens Lluís! Què't passa?

Lluis. Què vols que'm passi; que ja comenso a perdre les esperanses. Tot me surt malament.

Mariona. Oh! pobre Lluis! Tens que anar a servir?

Lluis. Oh! no! amor meu. Que no podría deixarte. Are tot venint cap aquí, venía trist, pensant en ma desgracia, ja'm veya ab aquell vestit de soldat y anarmen lluny molt lluny, y fins en mitj de ma desgracia 'm conformava. Però he arribat aquí y al veuret tant hermosa, s'ha encés dintre meu un foch de rebelió.

Mariona. Pobre de mí!

Lluis. Oh no! Mariona jo no't deixaré, no puch deixarte. Primer ho probaré tot.

Mariona. Sí, sí Lluis; y si per cas no poguessis...

Plora.

Lluis. Per què plores tonteta? *(Treyentli les mans dels ulls.)* Aixeca ton hermós capet, Mariona... Mírem. *(Ella ho fa.)* Aixís ben fixso. Qu'aixís mirantme fixament, dintre tos ulls, jo m'hi veig y'm sento tot joyós de veuremhi dintre teu. *(Pausa)* M'estimes?

Mariona. *(Resolta.)* Ab tota l'ànima.

Ell l'abrassa.

ESCENA V

Dits JAUMET *y desseguida'n* PERE, ANGELA *y* AVI *quant s'indiqui.*

Jaumet qn' entra primer y atrapa a en Lluis y la Mariona en el moment que s'abrasen.

Jaumet. Endevant, endevant. Ja m'entorno.

La Mariona fuig esparverada d'en Lluis. Entra'n Pere ab un xapo y un càvech y la boteta del vi deixantho en un recó.

Mariona. (*A n'en Lluis.*) Veus, veus ja t'ho deya jo.

Lluis. (*A Jaumet.*) Que tens enveja?

Pere. Què hi ha, què passa?

Jaumet. Res qu'aquestos dos se disputaven y...

Mariona. Deixeulo dir en aquest beneyt.

Jaumet. Bó! Ja m'ha tocat el rebre.

Pere. Y donchs, Lluis que'ns contes de nou?

Lluis. De nou quasi res però...

Pere. Però què? Que hi ha alguna cosa.

Jaumet. Que voleu que hi hagi home. Baralles d'enamorats; vethoaquí.

Pere. De debó Mariona?

Mariona. (*Plorosa.*) Soch molt desgraciada, Pere.

Jaumet. No vos ho cregueu perqué quan he arribat ja feyen les paus.

Pausa. Tots han quedat callats, la Mariona plora; en Lluis mirantsela a n'ella; en

Pere mirant a un y altre, no sabentse esplicar lo que passa y en Jaumet mirant a tots ab una rialla burleta. Entra l'Avi portant el cistellet del menjar d'en Pere y l'Angela portant un feix d'herbes que deixa a un recó.

Avi. **Angela.** Deu vos guard. *Gayrebé tots dos a l'hora.*

Jaumet. Ola, que hi ha de bó?

Els altres no contesten.

Avi. Que paseu el rosari?

Mariona. (*Aixugantse els ulls y tirantse al coll del Avi*) Avi, Avi!

Angela. Però què passa?

Pere. No ho se pas noya!

Avi. Mariona filla, què tens, què't passa?

Mariona. Soch molt desgraciada Avi!...

Lluis. Cà no es ré, sinó qu'aquesta!

Angela. Que vos heu renyit ab la noya?

Lluis. Cá, sino que quan comensen a sortir les coses malament!...

Pere. El què? Lo de Soldat?

Mariona. Sí, avi sí. En Lluís se'n va a soldat.

Avi. De debó Lluís?

Lluis. No pas per are! Peró si no com qu'ha arribat el temps de pagar y per are no n'hi han de fets...

Angela. Verge Santíssima!

Jaumet. Si jo pogués, Lluís! Però noy ja ho veus no més porto menuts.

Lluis Gracies, gracies, ja sé que si poguessis ho faríes.

Avi. Tant debò poguessim ferho nosaltres. De bona gana ho faríem.

Pere. Quina picossada per la butxaca.

Lluis. Ja podeu ben dirho.

Jaumet. *(Bromejant.)* Noy t'hauríes de carregar la motxila y uno, dos, tres, uno dos...

Mariona. Calla, calla, ximplet no fassis bromes ab aquestes coses.

Jaumet. Si bromes ja ho sabràs lo qu'es patir...

Lluis. No mès me falta una prova: si aquesta no'm surt, estich perdut.

Avi. Animo donchs Lluis!...

Lluis. Mireu que m'en hi vaig totseguit.

Jaumet. No t'en escaparàs pas.

Lluis. Qui sap!... Adeu Mariona prega per la meva sort.

Mariona. Oh! si pregaré per la teva sort qu, es també la meva.

S'estrenyen les mans.

Lluis. Avant tothom!

Angela. Ja t'en vàs?

Lluis. Sí ja tornaré després per anar a sentir les caramelles.

Mariona. Torna aviat, eh?

Lluis. Desseguida bonica! Avant tothom!

Tots. Adeu Lluis.

Lluis s'en và pel foro. La Mariona's queda a la porta. Pausa.

ESCENA VI

Dits menys LLUIS.

Pere. Qu'un no pugui estar may tranquil en aquest mon. Quan no es per naps es per cols.

Jaumet. Y moltes vegades per les dugues coses.

Avi. *(A Jaumet.)* Tu sempre'l mateix.

Jaumet. Pse, que hi farém. *(Veyent a la Mariona.)* Mireu aquella com bada!

Angela. Com s'estimen pobrets.

Treu'ls coberts del calaix de la taula y l'acaba d'arreglar.

Avi. Y forsa que s'estimen.

Pere. La Mariona s'ho mereix y ell...

Avi. Ell es un tros de pá. Si no s'espatlla poden esser felissos

Angela. En Lluis no té quartos, però té forses ganes de trevallar y bons sentiments.

Jaumet. A veure com ne sortirà d'això de soldat.

Angela. Deu fassi la gracia de qu'en surti bé.

Avi. Deu ho farà!

La Mariona entra y agafant els plats de sobre la taula apilotats els aixuga y'ls posa ab ordre.

Mariona. *(Suspirant.)* Ay Deu meu!

Angela. Què tens, en què penses?

Mariona. En què voleu que pensi p obr de mí!

Avia. No hi pensis mes tontota, tot sortirà bé si Deu ho vol.

Mariona Si Deu ho vol... y si no ho vol...

Angela. Tenim que cumplir la seva santa voluntat, filla meva.

Pausa.

Jaumet. *(Per Mariona.)* Això es una dona com cal! Ab una dona aixís fora l'home mes felis del mon.

Pere. Que no n'estàs content de la Tuyes?

Jaumet. Ab prou feynes. Me vá sortir gayrabé carabassa.

Angela. Tots en diheu mal de les dones, però tots ens veniu al darrera.

Jaumet. Vosaltres sou les que us poseu al devant.

Angela. Y sense nosaltres, ¿què farieu els homes?

Jaumet. Què fariem, què fariem, què vos diré jo. En les hores d'aburriment potser si que us trovariem a faltar.

Angela. Ah! no més qu'en les hores d'aburriment! Es a dir que no més servim que per divertir!

Mariona se'n va a la cuina.

Jaumet. Segons y conforme. La meva ni per això serveix. Tot lo dia rondina y crida.

Pere. Senyal que t'ho mereixes.

Avi. Si la Tuyes te sentia prou t'escanyava.

Jaumet. (*A l'avi*). Total un escàndol més. No vindria pas d'un.

Mariona. *(Sortint de la cuina).* ¿Que voldreu sopar desseguida?

Avi. ¡Si, noya, si! Aixís qu'estigui pòrtal.

Mariona. D'aqui una mica estarà.

*S'*entorna a la cuina.

Angela. (*Anantsen cap ahont va la Mariona).* Ja veurás t'ajudaré y aixís enllestirem.

Pere. Ves, ves, que les tripes ja rondinen.

Pausa.

Jaumet. Pobre Mariona, s'ha quedat tota entristida.

Avi. Ja veurás la xicota, no n'hi ha per menos. Lo qu'es que si en Lluis va a soldat, com crech que hi anirà, no sé pas com ens ho farem.

Pere. ¡Quina llàstima! Pobre Mariona.

Jaumet. Sembla com si fos ahir que vos la vareu ficar a casa.

Pere. Era tota menuda. Si, mira, aviat farà vuit anys qu'es nostre.

Avi. Si, vuit anys farà aviat... M'en recordo ben bè del dia que la vareig recullir... Era una tarde d'hivern. freda, molt freda. Va fer un dia tot rufol, ab un ventot d'allò més fret: semblava que volgués nevar. Era ja cap al tart de la tarde, quant vaig plegar del camp, que jo venia cap aquí, quant al èsser a la plassa de la vila, vareig sentirme una veu per darrera meu qu'em cridava: «Home, bon home, un bocinet de pà » De moment no vareig ferne cas; faig tres o quatre passes més però... no vaig poguer seguir. Sens adonarmen vaig ficar mà al cistell pera donarli lo que'm demanava, però aquell dia ni una engruna n'havia quedat.

Jaumet. Y allavors què vareu fer?

Avi. Ella que al veure l'acció havia corregut cap a mi, va quedarse'm parada al devant tota contrariada.

Jaumet. ¿Y era tant macota com aré?

Avi. Igual, igual. Sempre ho ha estat de maca... Jo que a les hores veient aquella mossota bon xich grandassota y tota sola, li

vareig preguntar:—«Ahont son els teus pares?»—No ho sé—va dirme.—Ja fa temps que'm trovo sola, no sé si n'he tingut de pares.

Pere. ¿Ves quí devien ser els seus pares?

Jaumet. ¡No pas cap gent de bè!

Avi. Me va fer una pena a les hores; li vaig allargar la mà y la vaig portar aqui casa per passar la nit. A l'endemà al matí, ja s'havia despedit per anarsen altre volta a captar. La vaig acompanyar fins a la poria y al obrir, ¡quína blancor! havia nevat! Ella, la Mariona, se va posar a plorar y jo, comprenent la seva pena, vaig tancar la porta altre volta y a n'aquí la tenim fins que la mort l'entregui.

Pere. Y vareu fer una bona obra, pare.

Jaumet. Això es tenir bon cor!

Avi. Y no n'estich pas gens empenedit, per que la Mariona es un àngel de bondat.

Jaumet. Aixis fos la meva.

Pere. Ja hi tornem? Sempre't queixes.

Jaumet. Y ab rahò, vethoaquí.

Avi. Y donchs?

Jaumet. Afigureuse que are m'agafat la manía de que bech massa.

Avi. Digues donchs, qu'agafes el gat.

Jaumet. No pas sempre.

Avi. Donchs fas molt mal fet, si algún cop beus massa. Es un vici molt dolent y molt lleig.

Jaumet. Me sembla que no's pot pas queixar... Es l'únich vici que tinch.

Pere. Bè, aixís ja pot callar.

Jaumet. Si are fos a fer, prou me quedava solter.

Avi. Ben fet, noy.

Pausa. Surt la Mariona ab la cassola de les sopes y al darrera l'Angela.

Mariona. Quant volgueu.

Deixantla sobre la taula.

Jaumet. *(Per la Mariona)*. Això si, que es una dona. *(Tots se'l miren mitg rient)*. Veig que aneu a sopar, ab això m'en aniré a buscar el meu.

Pere. Que'n vols del nostre?

Avi. No fassis compliments.

Jaumet. No, no, gracies... Vaja, alanta tothom.

Tots Adeu, Jaumet.

Jaumet. *(Tombantse)*. ¡Ah! suposo que anireu a la vila a sentir les caramelles.

Avi Les cames tenen que dirho.

Jaumet. Apa donchs, que ja'ns hi veurem ab la de casa.

S'en va.

ESCENA VII

DITS, *menys* JAUMET.

S'aixequen tots y s'en van a taula. Tots els llochs queden ocupats, menys un qu'es el de l'Andreu.

L'Angela destapa la cassola fumejanta y omplint plats diu.

Angela. Ne teniu prou, avi.

Avi. Massa, noya, massa; ¿ahont vas ab aquesta platerada de sopes?

Pere Menjeu, home, menjeu.

Pausa. Va repartint a tots y tots comensen a menjar.

Angela. (*Omplint el plat de l'Andreu*). ¿També triga avuy aquell? Tot se li refrederà.

Pere. Que se li refredi, ja sab l'hora que sopem.

Tots van menjant.

Fins aquí l'escena s'haurà anat enfosquint paulatinament fins a quedar gairebé tota fosca.

Avi. Mariona.

Mariona. Què voleu avi?

Avi. Hauràs d'encendre'l llum; gairebé no s'hi veu.

Angela. Ay si, quina foscor!

Mariona encén el llum.

Avi. Així's, sembla un'altra cosa.

Mariona se n'entorna a seure. (Pausa.)

Pere. (*Mirant el lloch del Andreu.*) Diantre de xicot que cada día fassi la mateixa.

Angela. Y deixal estar, ja vindrà.

Mariona. Deu tenir feina, quan no es aquí..

Pere. Si feyna, Mal llamp...

Avi. Y no vos amohineu, ja farà cap.

Pausa.

ESCENA VIII

Dits y LLUIS, *demostrant alegria*

Lluis. Bona nit y bon profit.

Mariona. (*S'aixeca y va cap a ell.*) Y ara ja tornes?

Angela. Y tal! poch pensava en tu ara.

Lluis. Vinch a donarvos una bona nova.

Avi. Apa aboca, si es alegra.

Lluis. Y tant si ho es!

Mariona. Digues, digues'l qu'es.

Pere. Apa home, no't fassis pregar.

Lluis. Donchs es que ja no vaig a servir.

Mariona. De debó?

Lluis. Si, Mariona, de debó.

Avi. Conta, conta com ha anat això.

Lluis. Donchs mireu com que ja ho havia provat tot tant sols me restava, un recurs, avuy l'he anat a recorrer. Y aquest últim recurs era'l senyor Rafel.

Pere. Es un bon home de debó aquest senyor.

Lluis. Y tant si ho es. Ja veureu que aleshores quan he sortit d'aquí, m'en he anat a casa seva y li he contat lo que feya'l cas. Tenía una por jo de que m'enjegués.

Mariona. Y que t'ha dit, què t'ha dit?

Lluis. M'ha dit, «Mira Lluis tot això qu'em demanes, ja volía jo fertho sense tu dirme rès, però ja que m'ho has demanat, ja t'ho dich desd'ara que pots estar tranquil. De tot m'encarrego jo.»

Avi. Quin home!

Angela. Ja pots ben agrahirli.

Lluis. Sort d'ell o sinó...

Avi. Com hi ha mon que t'has escapat d'una y bona.

Maviona. Quina alegría sento!

Angela. Ja pots estar ben contenta Mariona, ja!

Avi. (*A Mariona.*) Apa tú, prou festejar que's hora de la manduca. (*Mariona se'n va a seure.*) (*A Lluis.*) Y tú què no vols sopar?

Lluis. No, que la mare m'esperaría. Però...

Pere. Però què? Què hi ha de nou?

Lluis. Oh! ja ho sab la Mariona.

La Mariona se'l mira y baixa 'l cap vergonyosa.

Pere. Ja vos esplicareu més clar.

Lluis. Com que vareu dirme que si sortía bé de la quinta, podríem tractar del nostre casament.

Angela. Ah! redimoni! Aquet parell ja se'ns volen casar!

Avi. Si; es cert lo que vareig dirte.

Trist.

Pere. Què hi dius tú Mariona?

Mariona. Oh jo lo que ell vulgui.

Angela. Mira la mosca morta.

Avi (*Plorant.*) Pobre de mí.

Pere. Y ara, què teniu Pare?

Mariona. (*Acostanshi amorosa,*) Avi, avi què teniu?

Avi. Tú'm fas plorar.

Mariona. Quí jo?

Avi. Si tú, ves com quedaré jo sense tú.

Lluis. Tot s'arreglarà home.

Pere. Donchs mira Lluis, aixís si vosaltres teniu algún día pensat...

Lluis. Mes m'estimo demà que's festa, vingu la mare y entre tots destinarem, oy Mariona?

Mariona. M'es igual.

Angela. Com volgueu.

Lluis. Si, si, ho farém aixís, apa donchs que me'n vaig a sopar.

Avi. Adeu noy si t'en vàs.

Lluis Si m'envaig que la Mare passaría cuidado.

Mariona. Vindràs aviat, eh? Que nosaltres desseguida estarém.

Lluis. Si tot seguit, bona nit.

Tots. Bona nit.

Mariona acompanya a Lluis fins a la porta.

Lluis. (*Tocantli la cara.*) Fins després bufona.

S'en va.

ESCENA IX

Dits meny LLUIS

Avi. Qu'està content pobre xicot!

Angela. Ja ha tingut una bona sort, ja!

Avi. (*A Mariona.*) Y tú que no estàs contenta?

Mariona. Molt avi.

Pausa.

Angela. (*A Mariona.*) Porta les monjetes, porta.

Mariona. (*S'aixeca y s'en va*) Tot seguit.

Pere s'aixeca va fins a la porta y mira fora'l carrer torna a sentarse mostrantse impacient.

Pere (*Baix per ell.*) Ni may que vingués!

Angela. Què tens Pere?

Pere. Rès, rès, avuy que volem sortir a donar el vol aquell...

Avi. Ja vindrà home no t'amoinis.

Pere. Ves ahont deu esser. A jugarse els guanys a ben segur.

Avi. Qui sab Mare de Deu.

Angela. Sempre penses lo pitjor.

Pere. Pensa mal y no erraràs.

Pausa. Surt la Mariona ab una plata de monjetes y una d'enciam.

Mariona. Apa que son calentes.

Tots van posantse'n a sos plats

ESCENA X

Dits y ANDREU

Andreu vestit de ganader. Brusa blava un xiquet llarga y una vara ab corretja al cap damunt. Es treu la gorra y la rebat junt ab la vara pert demunt les cadires sense dir una paraula s'assenta y's posa a menjar la sopa.

Avi. Bona nit noy.

Carinyós y Ell no contesta.

Pere. Què no ho sents que't diu'l Pare?

Andreu. Què voleu? No m'amoineu.

Angela. Què no ha anat bé la venda?

L'Andreu fa un gest esquitllant la resposta.

Pere. Quin posat! constesta d'una vegada.

Andreu. Però què voleu. No se'l que'm pregunteu tampoch. Qu'esteu empalagossos avuy!

Pere. Tù ets l'empalagós. Sembla que hagi arrivat una bestia.

Andreu. Com que ja m'hi teniu per una bestia.

Avi. Massa que t'estimem encare; això'ns pert.

Angela. Y ben net que sí. Ves ab que surt aquest poca solta.

Mariona mira a un y altre tement un escàndol.

Pere. No t'hi portessis com una bestia, no t'hi tindríem... Mal fill!

Andreu. Mal fill! M... va, va, valdrà més que calli.

Pere. Sí, ja valdrà més.

Avi. Però, què tens! què't passa? Còm hi ha món, quina arrivada.

Pere. Què voleu que tingui? Pregunteuli de ahont vé y ho sabreu lo que té.

Avi. Que no s'ha venut gayre? digues, contesta.

Andreu. Sí, home, la venda array, però...

Angela. Però què? què ha passat?

Aixecantse de la taula y anant a seure en una cadira apartada.

Andreu. Aneu al botabàn. Feu més preguntes que un confessor. Vaja un sopar.

Mariona. (*A Angela*) Deixeulo estar.

Andreu. Sí, deixeume estar.

Pere. (*Anant cap a l'Andreu*). Deixarte estar, eh? Oh nó, are jo't demano el compte.

Andreu. Quin compte? qué voleu are?

Pere. Els diners del mercat, apa, cuyta.

Andreu. Ahont aneu ab això are? Ja'n parlarem un'altra hora.

Angela. Deixel estar, Pere.

Mariona. Sí, Pere, no vos hi enfadeu.

Avi. Ay, Senyor. Si mos pares visquessin!

Pere. Còm? deixarlo estar, may!

Andreu. Y bé: què volue?

Pere. Quin cinisme! El compte vull.

Andreu. Y aneune a robar, si'n voleu, de quartos. Quina fam! Tot just un home arriva del trevall, ja li volen els quarros, com si jo no me'ls hagués guanyats... Vosaltres a n'aquí tranquils gandulejant y jo allà a ciutat a trevallar com un negre; y té arrivo y no més els quartos.

Avi. Poca vergonya!

Andreu. (*Ab sorna*). Val més poca que gens, ho sentiu, *Xaruch*?

Avi. Què vols dir ab això, insolent?

Acalorantse.

Mariona. (*Deturantlo*). Deixeulo, avi.

Angela. Fill, per l'amor de Deu, pòsat ab reflexió.

Pere Quants caps de bestiar has vengut?

Andreu. Tots!

Pere. Aleshores, vinguen les dotze unses.

Andreu. Ja ho trobarem. No les tinch are.

Pere. (*Fora de sí*). Còm que no les tens?

Angela y Mariona s'arrapen y l'avi está prop d'en Pere.

Andreu. No... no les tinch.

Pere. Ah, lladre! (*Agafantlo y fentlo alsar*). Què n'has fet?

Andreu. No ho sé... les...

Avi. Ajudeunos,Senyor!

Pere. No ho sabs? Lladre més que lladre. Fins la pell te jugaràs.

Angela. Ditxós joch!

Andreu Mireu, pare, que això de lladre no m ho he sentit may y...

Pere. Ets més que lladre. Que'ns mates a tots.

Andreu alsa una cadira que va per descarregar sobre d'en Pere, però la Mariona que ho veu hi corre y abrassantlo el detura.

Mariona. Andreu: què fas! es el teu pare.

Andreu. Vés, deixe'm anar.

La rebot per terra. L'avi va a recullir a Mariona.

Pere. Ja sabs lo què has fet? Fora, fora de casa.

Acalorat.

Avi. Ets la nostra perdició, la nostra ruina.

Andreu. Mireu, vellot, que tinch les sanchs al cap y...

Avi Ah! si els meus pares fossin vius, se moriríen de pena. Pobra casa! Tù l'has tirada a terra.

Andreu. Jo?

Angela. Sí, tù: més val que no'n parlis.

Avi. Aquest joch es la teva perdició.

Pere. Prou discutir! Andreu, allí hi ha la porta y que may més se't vegi per aquí.

Angela y Mariona. (*Plorant*). Pere, ja's tornarà bò.

Pere. Rés, rés de plors. A fora, vesten ben lluny, ben lluny, que may més se sàpiga rès de tù, mal fill.

Andreu. Es a dir que'm treyeu?

Avi. Sí, a fora; no'n mantenim de lladregots nosaltres.

L'Andreu no pot contenirs y abalansantse sobre l'avi l'agafa pel coll.

Andreu. Lladre, lladre, eh? Que no ho diheu are? Apa.

Avi. (*Extrem...*) Ma... ri... o... na...

Mariona. (*Hi corre*). Avi, Avi!

L'Andreu deixa l'Avi y aquest cau a tera.

Angela. Avi, avi. (*Plorant y palpantlo*). Però si es mort!

Mariona. Es mort.

L'Andreu queda dret al costat de l'avi, mirantsel y estirantse els cabells.

Andreu. Què he fet!

Pere. Assessí el meu fill? Quina deshonra!

Cau abatut sobre una cadira.

Andreu. Pobre avi!

S'ajup y's queda ab el cap sobre'ls genolls. Pausa. Sols se senten els plors de les dones. Al defora se senten els chors de les caramelles que canten. L'Andreu ho sent y escolta atentament dugues o tres coples. S'ha oblidat de moment lo que acabava de fer y en son rostre s'hi nota la alegria de joventut que li porten els chors, però de sobte's tomba y veyent a l'avi mort s'aixeca y ananssen, diu:

Andreu. Quin fàstich! quin fàstich!

Se'n va. Mariona s'aixeca y va fins a la porta per mirar a l'Andreu. Entra en Lluis mudat y topant ab ella, no s'ha adonat de la desgracia.

Lluis. Apa, Mariona, que'ls chors ja venen!

Mariona. Mira l'avi.

Plorant.

Lluis (*Adelantantse*) Mort?

Mariona. Sí, mort. L'Andreu...

El plor la ofega. Lluis se descobreix.

Lluis. Pobre avi... (*Pels chors*) Quines absoltes més alegres.

Encar se senten els chors.

CHOR FINAL

L'alegre Pasqua florida
altre volta n'ha arrivat
y en mon cor s'hi es despertat
novell amor que'm dona vida.
Tendre floreta flayrosa
del jardí del nostre cor
tendre floreta ufanosa
tota radianta d'amor.

TELÓ

UNA PESETA